

Alueelliset agrometsätalouden innovaatioverkostot rakentamassa metsien ja puiden tulevaisuutta suomalaisella maaseudulla

Metsien uudet roolit tulevaisuuden maaseudulla -työryhmä
Maaseutututkijatapaaminen 27.8.-28.8.2028, Kuortane

Tanja Kähkönen & Michael den Herder
Euroopan metsäinstituutti
tanja.kahkonen@efi.int

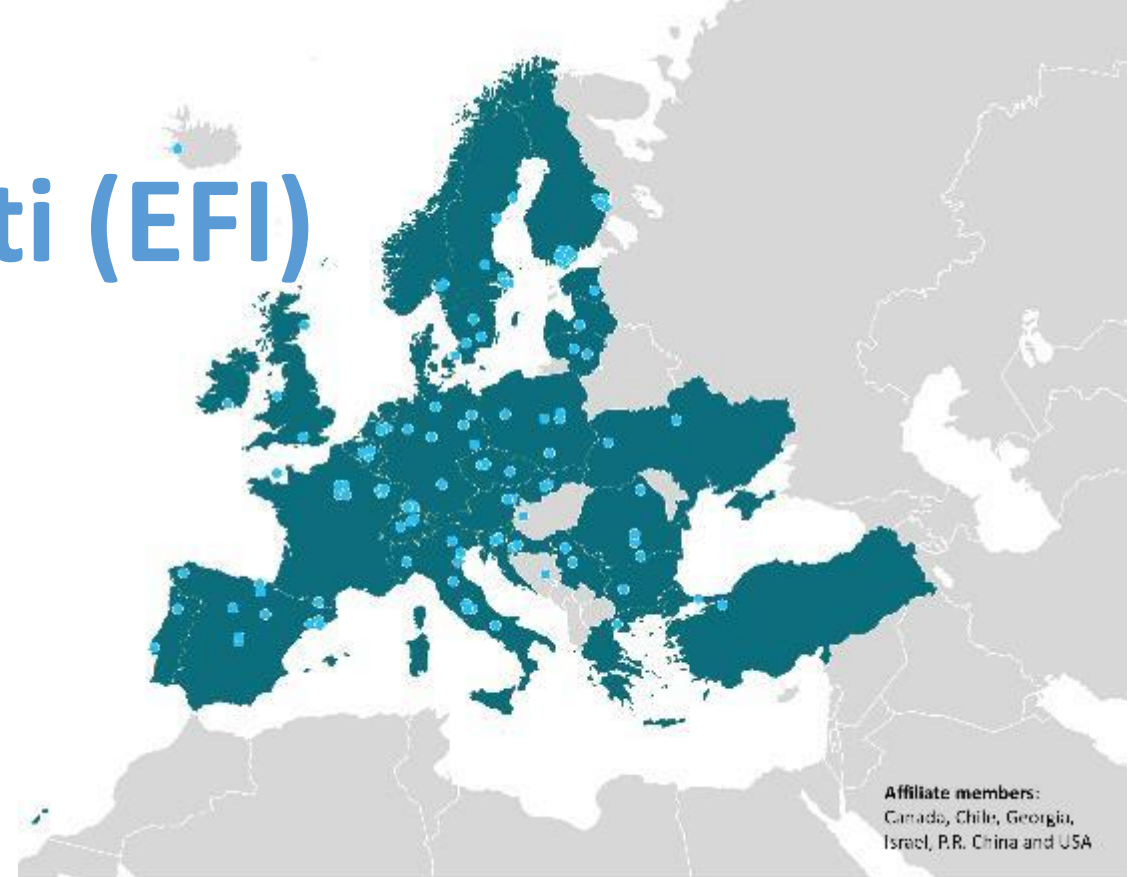
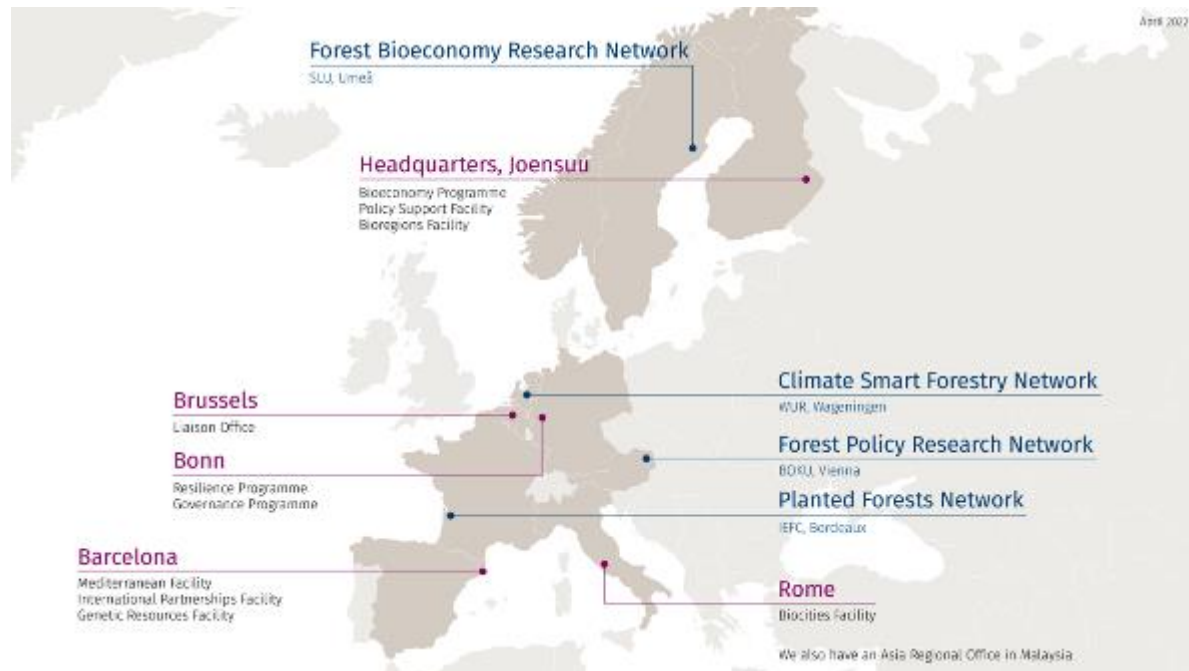

Funded by
the European Union

Under Grant Agreement 101086563

Euroopan metsäinstituutti (EFI)

- EFI:n yleissopimuksen ovat ratifioineet **30 eurooppalaista valtiota. Noin 125 jäsenorganisaatiota 38 maassa.**

- Agrometsätalouden/puustoisien maatalouden edistämistä yli 10 vuotta.
- Edellisiä ja nykyisiä hankkeita: AGFORWARD, Afinet, FOREST4EU, DigitAF, AF4EU.

Esityksen rakenne

- Tausta
- Tarve
- Tavoitteet
- Tulokset
- Lähdeluettelo

Tausta, tarve, tavoitteet

Agrometsätalous (puustoinen maatalous, peltometsäviljely) on tarkoituksellista puiden yhdistämistä eläin- ja/tai kasvituotantoon

- Agrometsätalous (puustoinen maatalous, peltometsäviljely) on maankäyttömuoto, jossa yhdistetään tarkoituksellisesti puita ja/tai puuvartisia kasveja eläintuotantoon ja/tai kasvituotantoon.
- Nykyisin agrometsätaloutta harjoitetaan maatalous-, metsä- ja kaupunkiympäristöissä.
- Esimerkiksi kujanneviljely, tuulensuojakujanteet ja puustoiset laitumet kuuluvat maatalousympäristössä harjoitettuun agrometsätalouteen.
- Esimerkiksi pakurin ja muiden sienten tarkoituksellinen viljely sekä metsälaidunnus kuuluvat puolestaan metsäympäristössä tyypillisesti harjoitetun agrometsätalouden piiriin.
- Kaupunkiympäristöissä harjoitetaan agrometsätaloutta esimerkiksi syötävien puistojen, maisemalaidunnuksen ja syötävien kotipuutarhojen muodossa.
- Agrometsätalous on ollut historiallisesti merkittävä maankäyttömuoto Suomessa esimerkiksi kaskitalouden ja metsälaidunnuksen muodossa.

Agrometsätalous (puustoinen maatalous, peltometsäviljely) on uudessa nousussa

- Maatalous- ja metsätaloustuotannon muutosten myötä myös yleinen tietämys agrometsätaloudesta viljelijöiden ja metsänomistajien parissa on laskenut vaikkakin Suomessa harjoitetaan monipuolista agrometsätaloutta.
- Viime vuosina agrometsätalous on kuitenkin ollut nousussa Euroopan unionin politiikkaympäristössä ollen osa ratkaisua muun muassa luonnon monimuotoisuuden ja maaperän elinvoimaisuuden tukemiseen.
- Tässä laajemmassa eurooppalaisessa politiikkakontekstissa Horisontti Eurooppa -rahoitteinen Agroforestry Business Model Innovation Network (AF4EU) on ylläpitänyt alueellisia agrometsätalouden innovaatioverkostoja.
- Nämä verkostot ovat monitoimijaisia verkostoja, jotka tukevat agrometsätaloutta koskevaa tiedonsiirtoa, verkostoitumista ja laajemmin agrometsätalouden edistämistä kunkin maan sisällä sekä myös maiden välillä.
- Alueellisten agrometsätalouden innovaatioverkostojen tuloksena tavoitellaan eri toimijoiden laajempaa ymmärrystä agrometsätaloudesta ja osallistumista agrometsätalouteen, tietoon perustuvan päätöksenteon edistämistä agrometsätalouteen liittyen sekä tieteen ja politiikan rajapintojen vahvistamista kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Agroforestry Business Model Innovation Network - AF4EU

- Edistetään eurooppalaisia agrometsätalouden arvoketjuja ja neuvontapalveluja.
- Perustetaan monitoimijainen, vuorovaikutteinen ja innovaatiovetoinen agrometsätalousverkosto.

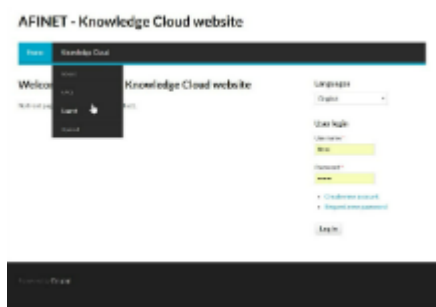

Horizon Europe, Coordination and Support Action – 3 miljoonaa euroa
12 partneria 10 maasta ja 5 liitännäispartneria

Politiikkanäkökulma

Knowledge Cloud - tietovaranto

MOOC-kurssi Multilingual Massive Open Online Course

Alive Handbook - käsikirja

AFi-Bus DSS päättöksentekotuki

Agrometsätalouden innovaatioverkoston toimintamalli

- Agrometsätalouden innovaatioverkosto on monitoimijainen verkosto koostuen agrometsätaloudesta/puustoisesta maataloudesta kiinnostuneista käytännön toimijoista.
- Tavoitteena verkoston kokoonpanolle on ollut 20% neuvoja ja 40% viljelijöitä sekä 40% muita agrometsätaloudesta kiinnostuneita sidosryhmiä kuten tutkijat, kuluttajat, yritykset, päätöksentekijät jne.
- ”Innovaatiovälittäjä” (innovation broker) on pitänyt yllä verkostoa ja toiminut tiedon välittäjänä verkostossa.
- Suomessa verkostoa on ylläpidetty Itä-Suomessa ja Etelä-Suomessa. Tapaamisia on ollut kaksi kertaa vuodessa paikan vaihdellen Itä-Suomessa, Etelä-Suomessa ja etänä.
- Verkoston tapaamisissa on kerrottu hankkeen kuulumisia sekä kerätty tietoa osallistujilta hankkeen materiaalien tuottamisen tueksi. Lisäksi on mahdollistettu verkoston osallistujien välistä verkostoitumista ja tiedon siirtoa.
- Tilavierailut / tilakertomukset ovat olleet keskeinen osa verkoston tapaamisia.
- Verkoston tapaamisten lisäksi on ylläpidetty agrometsätalouden innovaatioverkoston sähköpostilistaa, Facebook-verkostoa ja LinkedIn-verkostoa.

Tulokset

Koulutus- ja tiedon levitysmateriaalit

- Hanke on keskittynyt erityisesti tiedon levittämiseen agrometsätalouteen/puustoiseen maatalouteen liittyen.
- Tietoa pyritään siirtämään myös maiden välillä.
- Hankkeessa tuotetaan yhteensä noin 110 käytännön tiivistelmää, 33 tietolehtistä, 33 teknistä artikkelia, 33 videota ja 11 politiikkasuositusta. Materiaalit ovat pääosin saatavissa englanniksi sekä osa myös paikallisilla kielillä.
- Kurssit neuvoille ja viljelijöille.
- Päätöksentekotukijärjestelmä agrometsätalouden suunnitteluun.
- Suomea koskevat materiaalit ovat saatavissa suomeksi ja englanniksi.
- Kaikki materiaalit ovat avoimesti saatavilla hankkeen nettisivuilla <https://af4eu.eu/> ja/tai Zenodossa <https://zenodo.org/communities/af4eu/>
- Lisäksi hankkeen tuloksista tuotetaan tieteellisiä artikkeleita.
- Materiaaleista tiedotetaan suomeksi myös Maaseutuverkoston Agrihubissa: <https://maaseutuverkosto.fi/manual-projects/af4eu-agroforestry-business-model-innovation-network/>

Käytännön tiivistelmät

- 1) Negatiivisten maaseututarinoiden muuttaminen houkutteleviksi maaseutupaikkojen tarinoiksi / Turning Negative Rural Storylines into Narratives of Attractive Rural Places
- 2) Paimenlomat agrometsätalouden vapaaehtoismatkailun muotona / Herder holidays as an agroforestry voluntourism model,
- 3) Luonnonlaidunlihan sertifiointi Suomessa / Certification of Natural Pasture Meat in Finland
- 4) Hiiliviljely ja agrometsätalous / Carbon Farming and Agroforestry
- 5) Landscape management and enhancing landscape values through grazing
- 6) Luonnon monimuotoisuuden ja maisema-arvojen edistäminen perinnebiotooppien laidunnuksella / Advancing biodiversity and landscape values with grazing traditional rural habitats
- 7) Agrometsätalous uudistavana viljelynä / Agroforestry as regenerative farming approach
- 8) Kaskitalous perinteisenä agrometsätaloutena Suomessa / Slash and burn as a traditional agroforestry culture in Finland
- 9) Monipuolisia ekosysteemipalveluita agrometsätaloudesta / Diverse ecosystem services from agroforestry
- 10) Kumppanuusmaatalous ruuantuotannon yhteistyömallina agrometsätaloudessa / Community Supported Agriculture as a Collaboration Model of Food Production in Agroforestry
- 11) Syötävät puistot kaupunkiaagrometsätaloutena / Edible city parks as urban agroforestry.

Tietolehtiset ja tekniset artikkelit

- Tietolehtiset
 - 1) Digitaalinen tarinankerronta: agrometsätalouden tuotteet ja palvelut / Digital storytelling: agroforestry products and services
 - 2) Sertifiointi luonnonlaidunlihan brändäyksessä / Certification in Branding Natural Pasture Meat
 - 3) Successional Silvoarable Agroforestry and Community Supported Agriculture
- Tekniset artikkelit
 - 1) Hiiliviljely agrometsätalousjärjestelmillä / Carbon farming with agroforestry systems
 - 2) Ekosysteemispalvelut ja agrometsätalous / Ecosystem services and agroforestry
 - 3) Agrometsätalous uudistavana viljelynä / Agroforestry as regenerative farming

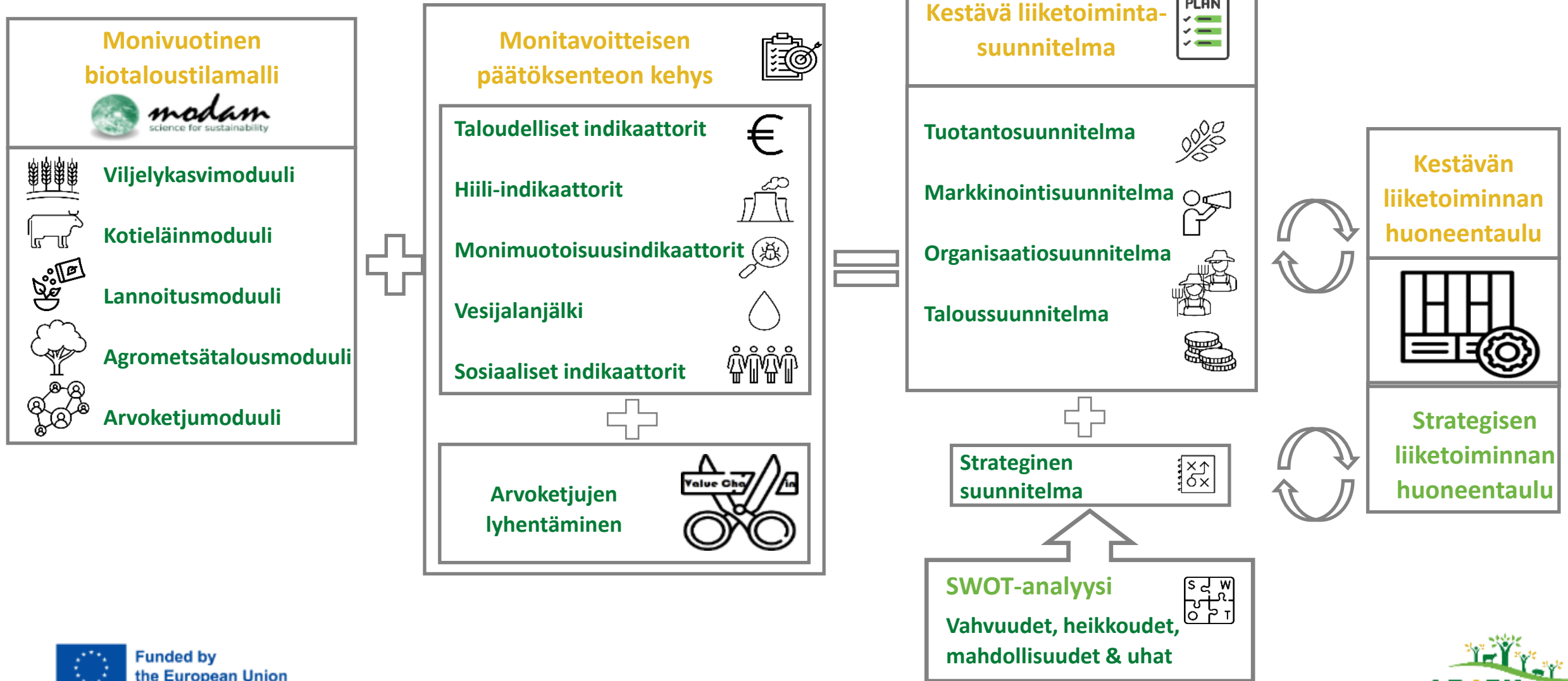

Innovaatiotutoriaalit (videot) ja infograafit arvoketjuista, kurssit

- Innovaatiotutoriaalit (videot)
 - 1) Kumppanuusmaatalous / Community-supported agriculture
 - 2) Markkinapuutarha / Market garden
 - 3) Perinnebiotooppien laiduntaminen / Grazing in traditional rural biotopes
 - 4) Sukkessionaalinen peltometsäviljely / Successional silvoarable agroforestry
- Infograafit arvoketjuista: hunajatila, laiduntila, metsätila, vuohitila, sienitila, maatilamatkailutila, nautatila, marjatila, viini- ja hedelmätila, pähkinätila.
- Poliittikasuositus agrometsätalousta/puustoisesta maataloudesta Suomessa.
- Kurssit neuvojille ja viljelijöille perustuen tuotettuihin materiaaleihin.

Päätöksentekotukijärjestelmä

Agrometsätalouden innovaatioverkoston tulevat tapaamiset: hankkeen päätöstilaisuudet

- Itä-Suomessa 30.9.2025
- Metla-talo, Joensuu
- Sammallahden tilalla vierailu: perinnebiotooppi ja metsälaidunnus
- Etelä-Suomessa 2.10.2025
- Livia-ammattiopisto, Tuorla
- Tilavierailu Livia-ammattiopiston kujanneviljelykohteella (puustoinen laidun)
- Etelä-Suomessa myös toinen tilaisuus marraskuussa 2025, ajankohta ja sisältö tarkentuu

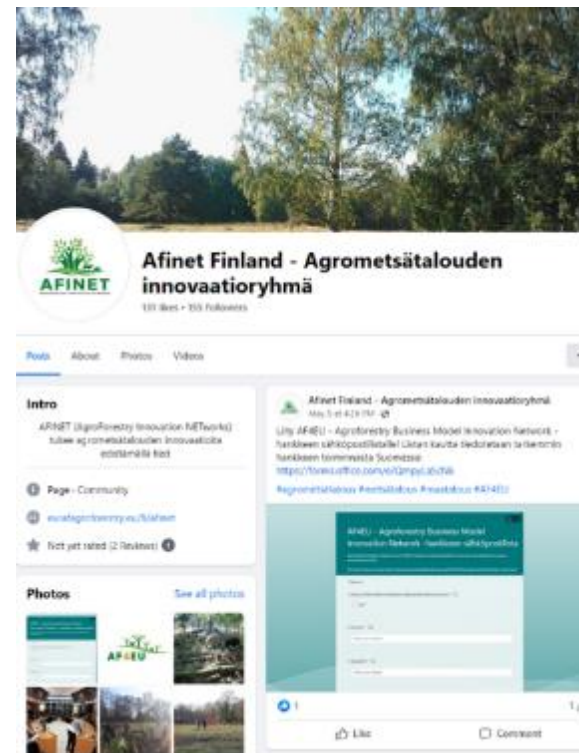
AF4EU-kanavia

AF4EU-sähköpostilista.
Voit liittyä
sähköpostilistalle täällä:
<https://forms.office.com/e/QmpyLaScN6>
tai

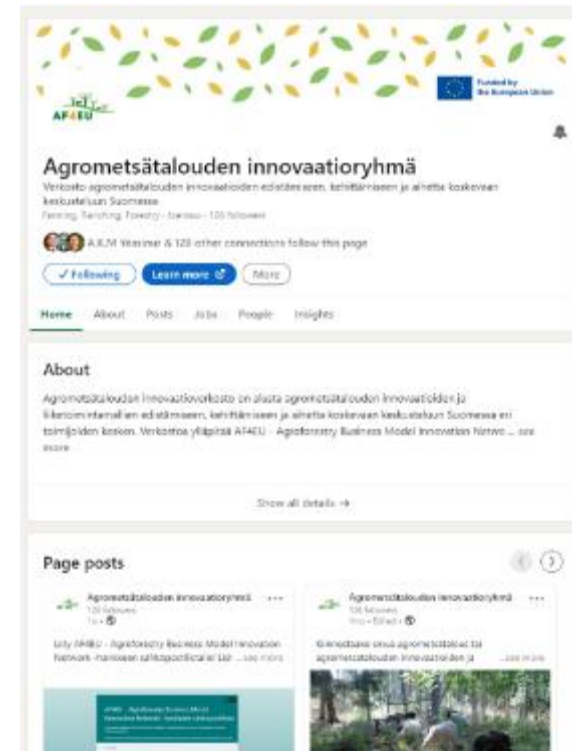

AF4EU-nettisivut:
www.af4eu.eu

Facebook:
<https://www.facebook.com/AFINETSUOMI/>

LinkedIn:
<https://www.linkedin.com/company/agrometsatalouden-innovaatioryhma/>

Pohdintaa agrometsätaloudesta/puustoisesta maataloudesta tulevaisuuden maaseudulla

- Agrometsätalous/puustoinen maatalous on maankäyttömuotona maatalouden ja metsätalouden rajapinnalla.
- Agrometsätalouden innovaatioverkostot ovat olleet edistämässä eri toimijoiden välistä ymmärrystä agrometsätaloudesta / puustoisesta maataloudesta.
- Metsien ja puiden käyttö tai käyttämättömyys on sidoksissa vallitsevaan politiikkaympäristöön.

Kiitos osallistumisesta!

tanja.kahkonen@efi.int

Funded by
the European Union

Under Grant Agreement 101086563

